

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітній рівень другий (магістерський)

ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ

2017/2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом.

Структура типова.
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний номер програми: 0433/18
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0433/18
Жильцов (підпис) (прізвище, ініціали)
« 15 » 07 2018 р.

А. О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія мистецтва та дизайну» для студентів спеціальності 022 «Дизайн».

Розробник: **Пучков Андрій Олександрович**, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв, протокол від «13» січня 2018 року № 4

Завідувач кафедри дизайну

Н. І. Кравченко

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О. Б. Жильцов

«_____» _____ 2018 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність 022 «Дизайн»

Освітній рівень другий (магістерський)

2017/2018 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної
та навчальної роботи

А. О. Таранник

Робоча програма навчальної дисципліни «Філософія мистецтва та дизайну» для студентів галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 022 «Дизайн».

Розробник: **Пучков Андрій Олександрович**, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри дизайну Інституту мистецтв Київського університету імені Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри дизайну Інституту мистецтв, протокол від «13» січня 2018 року № 4

Завідувач кафедри дизайну

Н. І. Кравченко

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета і завдання дисципліни	5
3. Програма дисципліни	6
4. Структура дисципліни	10
5. Навчально-методична карта дисципліни	12
6. Завдання для самостійної роботи	14
7. Система поточного і підсумкового контролю знань	14
8. Методи навчання	18
9. Методичне забезпечення курсу	18
10. Рекомендована література	19

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів — 4	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Модулів — 1 Змістових модулів — 3 Загальна кількість годин — 120	Спеціальність 022 «Дизайн»	Рік підготовки:
		5-й
		Семестр
		10-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних — 2	Освітній рівень: другий (магістерський)	Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		16 год.
		Лабораторні
		Не передбачені
		Самостійна робота
		50 год.
		МКР
		8 год.
Семестровий контроль		
30 год.		
Вид контролю: екзамен		

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія мистецтва та дизайну» є надати абстрактно-теоретичні знання і навички філософського осмислення сутності, соціального призначення та специфіки мистецтва і дизайну в контексті світової культури.

Завдання навчальної дисципліни:

– оволодіти знаннями про основні етапи становлення філософії мистецтва як особливої форми розумової діяльності;

– усвідомити сутність суспільного призначення й особливостей функціонування мистецтва як форми суспільної свідомості й дизайну як форми суспільного ужитку;

– простежити етапи формування філософських поглядів і концептів на природу мистецтва у контексті світової культури;

– опанувати методологією компаративного підходу до вивчення феноменів, явищ й артефактів в їхньому взаємозв'язку;

– виробити прийоми можливих форм уявлення про сутність і специфіку дизайн-діяльності;

– осмислити сучасний стан і характерні тенденції функціонування дизайну у процесах життєдіяльності людини.

Об'єктом навчальної дисципліни є фахова підготовка спеціалістів в галузі дизайнерської діяльності як компетентних фахівців.

Предметом навчальної дисципліни є процес засвоєння історичного досвіду й оволодіння методологією філософського аналізу мистецтва і дизайну у компаративному вимірі.

Вимоги до знань та умінь.

У процесі опанування курсу студенти

набувають наступні загально-професійні компетентності:

– базові знання та розвиток здатності розуміння процесів, що відбувалися в історії філософії мистецтва та дизайну;

– знання та розвиток здатності розуміння прийомів філософського аналізу мистецьких феноменів, явищ і артефактів;

– розвиток здатності генерувати свіжі філософські погляди у професійній сфері, в тому числі у власній художньо-творчій або дизайнерській діяльності;

– розвиток здатності здійснювати науково-дослідну й аналітичну діяльність у культурно-мистецькому житті.

Під час аудиторних занять та самостійної роботи студенти **набувають наступні спеціалізовано-професійні компетентності:**

– розвиток здатності до критичного аналізу різних філософських і мистецтвознавчих поглядів минулого і сучасності з позицій здобутих упродовж засвоєння курсу в аудиторії та під час самостійної роботи (що полягає в ознайомленні з відповідною літературою: філософськими й естетичними трактатами, інтерпретаційними текстами);

– отримання фундаментальних знань і навичок, що можуть бути застосовані в галузі художнього аналізу творів мистецтва й мистецтвознавчій критиці;

– розвиток здатності породжувати й формулювати філософський погляд на свою творчість і маніфестувати її у відповідний літературний спосіб;

– можливість теоретично свідомо і методологічно послідовно контролювати акти власної творчості, розуміючи її глибинну сутність і суспільне призначення;

– робити свідомий вибір щодо участі у тих чи інших мистецьких проектах, з позицій філософсько-естетичного підходу оцінювати зміст їхнього суспільно-культурного спрямування й ефективності;

– можливість упевнено й кваліфіковано комунікувати на теми мистецтва і дизайну.

Місце в структурно-логічній схемі спеціальності. Нормативна навчальна дисципліна «Філософія мистецтва» є базовою для вивчення таких дисциплін: «Мистецтвознавство та художня критика», «Теорія та практика рисунку», «Теорія та практика композиції», «Філософія освіти».

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1.

МИСТЕЦТВО І ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦТВА

Тема 1, Лекція 1. Що таке філософія мистецтва. Історико-культурне конструювання мистецтва. Як можлива філософія мистецтва. Мистецтво і філософія. Мистецтво і твір мистецтва. Мистецтво і природа. Різні філософії і різні мистецтва. Ідея. Ідея мистецтва. Ідея в мистецтві. Ідеальне і реальне у житті та в мистецтві. Об'єктивне і суб'єктивне в творчості художника й у мистецтві. Зображення в ідеальному реальному, що міститься в мистецтві. Сутність мистецтва. Сутність в мистецтві. «Абсолютна точка тотожності». Форма у мистецтві, образ у мистецтві. Естетичне віддзеркалення і його процес. Форма, образ і прототип. Філософія мистецтва і трактат з філософії мистецтва.

Тема 2, Лекція 2. Конструювання мистецтва взагалі: прекрасне і чуттєве. Три потенції ідеального і реального світу: потенція природи, потенція світла, єдність діяльності і буття (за Шеллінгом). Істина, добро, прекрасне. Прекрасне і краса. Неможливість існування краси як об'єктивної реальності. Прекрасне і потворне, естетичне й байдуже: їхній взаємозв'язок на коліях різних мистецтв і творів мистецтва. Мистецтво як абсолютний синтез або взаємопроникнення свободи і необхідності. Необхідність і свобода: несвідоме і свідоме у мистецтві. Три стани художнього твору: продукт людської діяльності, людиноорієнтованість, мета. Художня творчість як творчість назовні. Продуктивна і репродуктивна здатність творчої свідомості. Почуття і чуттєвість: внутрішнє назовні, зовнішнє — всередину. Взаємопороджуваність творчості і почуттів.

Семінарське заняття 1.

Центральні трактати з філософії мистецтва

Знайти в літературі й опрацювати філософсько-теоретичні погляди щодо природи, сутності та специфіки мистецтва Аристотеля, Лессінга, Хогарта, Вельфліна й Гільдебрандта.

Тема 3, Лекція 3. Мистецтво і художник. Естетичне і художнє. Творча суб'єктивність. Художній геній і художнє натхнення. Об'єктивність й об'єктивність суб'єктивної художньої діяльності. Фантазія, геній, натхнення. Талант і геній. Духовний намір, практичний намір — їхнє співвідношення у творі мистецтва. Передвиначення матеріалу. Натхнення і праця. «Велич задуму».

Змістовий модуль 2

ПРИРОДНІ ОЗНАКИ МИСТЕЦЬКОГО ПРОЦЕСУ

Тема 4, Лекція 4. Манера, стиль, оригінальність у мистецтві. Суб'єктивна манера. Стиль як семантична форма спільності. Визначення стилю у різних мистецтвознавців, спільне і суперечливе. Оригінальність. Оригінальність і не оригінальність, особливості зв'язку продуктивної й репродуктивної здатності творчої свідомості до створення мистецьких творів. Гумор.

Семінарське заняття 2.

Твори мистецтва доби Ренесансу в контексті культури: тоді і тепер

На прикладах художніх творів майстрів доби італійського Ренесансу спробувати прослідкувати жанровий зв'язок цих творів з суспільно-культурними настановами тогочасної філософії мистецтва (вислови Леона Баттіста Альберті та Леонардо да Вінчі про мистецтво).

Тема 5, Лекція 5. Інтегруючі сили історико-мистецького процесу. Художні структури. Художні структури як синтетичні форми. Конгломеративне, ансамблеве, органічне: спільне, відмінне, унікальне. Ланцюг «мистецтво — публіка». Ланцюг: «художник — твір — мистецтво — публіка — оцінка». Автентична культура та її понятійна природа. Автентичне і фольклорне, рустикальне і міське. Художня гібридизація. Мусичні й пластичні мистецтва, їхня типологія.

Бінарні синтетичні структури, багаточленні структури. Чи існують квазімистецтво й квазіархітектура. Новітні художні практики.

Тема 6, Лекція 6. Онтологічний і семіотичний критерії класифікації мистецтв. Онтологічний критерій класифікації мистецтв. Просторово-часовий характер твору мистецтва, онтологічний принцип його існування, матеріальна конструкція твору та його ідейне навантаження. Образ-задум (потенційний образ), образ-твір і образ-сприймання (актуальний образ). Об'єктивність образу, суб'єктивність образу. Твір мистецтва як носій художньої інформації. Поняття про первісний художній синкретизм. Семіотичний критерій класифікації мистецтв. Знакова система. Символ і знак. Типологія художньо-образних знакових систем. Цінність. Засновки аксіології мистецтва.

Семінарське заняття 3.

Твори мистецтва Нового часу в контексті культури: тоді і тепер.

На прикладах художніх творів різних мистецьких напрямів (маньєризм, бароко, рококо, класицизм, сентименталізм, романтизм, критичний реалізм) спробувати виявити їхню культуротворчу спрямованість — жанрові витоки у своєму часі та їхнє сприйняття зараз.

Змістовий модуль 3.

ОСНОВИ ФІЛОСОФІЇ ДИЗАЙНУ

Тема 7, Лекція 7. Види мистецтва й їхні різновиди: мистецтво і дизайн. Історія мистецтва як відображення ідеального процесу розвитку людства. Індивідуальний творчий акт в системі мистецького руху. Об'єктивна і суб'єктивна гармонічність твору мистецтва. Вид мистецтва як конкретний спосіб художнього освоєння світу. Галузі й різновиди мистецтва. Історія трівіуму й квадрівіуму, їхня спадковість. «Художня мова». Природа орнаменту: орнамент як мистецький «злочин».

Тема 8, Лекція 8. Дизайн як форма естетичної діяльності. Річ і твір. Практично-ансамблеве співіснування речей. Промислове мистецтво. Проблема визначення сутності та призначення дизайну. Дизайн в системі форм естетичної

діяльності. Духовно-практичний характер дизайнерської діяльності. Теоретичне та практичне значення визначення дизайну. Особливість дизайну як форми естетичної діяльності. Етнодизайн як теоретична проблема.

Семінарське заняття 4.

Характер існування сучасних мистецьких форм

На прикладах сучасних мистецьких форм (інсталяція, хепенінг, перформанс, флешмоб, боді-арт, графіті і стріт-арт) спробувати виявити їхній зв'язок із традиційними формами мистецтва минулих часів. Осмислення форм дизайну як практикування в осяганні внутрішньої природи штучних речей.

4. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

5 курс, 10 семестр

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	МКР	Самостійна робота	Семестровий контроль
Змістовий модуль 1. МИСТЕЦТВО І ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦТВА									
1	<i>Тема 1.</i> Що таке філософія мистецтва	14	4	2		2		6	
2	<i>Тема 2.</i> Конструювання мистецтва взагалі: прекрасне і чуттєве	14	4	2		2		6	
3	<i>Тема 3.</i> Мистецтво і художник	14	4	2		2		6	
4	МКР	2					2		
Змістовий модуль 2. ПРИРОДНІ ОЗНАКИ МИСТЕЦЬКОГО ПРОЦЕСУ									
5	<i>Тема 4.</i> Манера, стиль, оригінальність у мистецтві	14	4	2		2		6	
6	<i>Тема 5.</i> Інтегруючі сили історико-мистецького процесу	14	4	2		2		6	
7	<i>Тема 6.</i> Онтологічний і семіотичний критерії класифікації мистецтв	14	4	2		2		6	
8	МКР	2					2		
Змістовий модуль 3. ОСНОВИ ФІЛОСОФІЇ ДИЗАЙНУ									

9	<i>Тема 7. Види мистецтва й їхні різновиди: мистецтво і дизайн</i>	14	4	2		2		6	
10	<i>Тема 8. Дизайн як форма естетичної діяльності</i>	14	4	2		2		8	
11	МКР	4					4		
12	Семестровий контроль								30
13	Усього	120	32	16		16	8	50	30

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦТВА ТА ДИЗАЙНУ»

Разом: 120 год, лекції — 16 год., семінарські заняття — 16 год., самостійна робота — 50 год., модульна — 8 год., іспит.

Модуль	Змістовий модуль 1					
Назва модуля	МИСТЕЦТВО І ФІЛОСОФІЯ МИСТЕЦТВА					
Кількість балів за модуль	52					
Лекції	1		2		3	
Теми лекцій	Лекція 1. Що таке філософія мистецтва		Лекція 2. Конструювання мистецтва взагалі: прекрасне і чуттєве		Лекція 3. Мистецтво і художник	
Відвідування лекцій	1 бал		1 бал		1 бал	
Теми семінарських занять		Семінар 1-а. Центральні трактати з філософії мистецтва		Семінар 1-б. Центральні трактати з філософії мистецтва		
Відвідування СЗ/робота на СЗ		1+10=11 балів		1+10=11 балів		
Самостійна робота	С/Р № 1 5 балів		С/Р № 2 5 балів		С/Р № 3 5 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 —12 балів					
Модуль	Змістовий модуль 2					
Назва модуля	ПРИРОДНІ ОЗНАКИ МИСТЕЦЬКОГО ПРОЦЕСУ					
Кількість балів за модуль	52					
Лекції	4		5		6	
Теми лекцій	Лекція 4. Манера, стиль, оригінальність у мистецтві		Лекція 5. Інтегруючі сили історико-мистецького процесу		Лекція 6. Онтологічний і семіотичний критерії класифікації мистецтв	
Відвідування лекцій	1 бал		1 бал		1 бал	

Теми семінарських занять		Семінар 2-а. Твори мистецтва доби Ренесансу в контексті культури: тоді і тепер		Семінар 2-б. Твори мистецтва доби Ренесансу в контексті культури: тоді і тепер		Семінар 3-а. Твори мистецтва Нового часу в контексті культури: тоді і тепер
Відвідування СЗ/ робота на СЗ		<i>1+10=11 балів</i>		<i>1+10=11 балів</i>		<i>1+10=11 балів</i>
Самостійна робота	С/Р № 4 <i>5 балів</i>		С/Р № 5 <i>5 балів</i>		С/Р № 6 <i>5 балів</i>	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 2 — <i>12 балів</i>					
Модуль	Змістовий модуль 3					
Назва модуля	ОСНОВИ ФІЛОСОФІЇ ДИЗАЙНУ					
Кількість балів за модуль	34					
Лекції	7			8		
	Лекція 7. Види мистецтва й їхні різновиди: мистецтво і дизайн			Лекція 8. Дизайн як форма естетичної діяльності		
Відвідування лекцій	<i>1 бал</i>			<i>1 бал</i>		
Теми семінарських занять		Семінар 3-а. Твори мистецтва Нового часу в контексті культури: тоді і тепер				Семінар 4. Характер існування сучасних мистецьких форм
Відвідування СЗ/ робота на СЗ		<i>1+10=11 балів</i>				<i>1+10=11 балів</i>
Самостійна робота	С/Р № 7 <i>5 балів</i>			С/Р № 8 <i>5 балів</i>		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 — <i>12 балів</i>					
Підсумковий контроль	Іспит					

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Осягнути зміст і сутність праці Аристотеля «Поетика» та трактату Генріха Вельфліна «Основні поняття історії мистецтва»	6
2	<i>Тема 2.</i> Осягнути зміст і сутність праці Олександра Габричевського «Морфологія мистецтва» і трактату Адольфа фон Гільдебрандта «Проблема форми в образотворчому мистецтві»	6
3	<i>Тема 3.</i> Осягнути зміст і сутність праці Юрія Давидова «Мистецтво й еліта» та трактату Ганса Зедльмайра «Революція сучасного мистецтва»	6
4	<i>Тема 4.</i> Осягнути зміст і сутність трактату Василя Кандинського «Про духовне в мистецтві» й трактату Готхольда Ефраїма Лессінга «Лаокоон»	6
5	<i>Тема 5.</i> Осягнути зміст і сутність трактату Олексія Лосєва «Діалектика художньої форми»	6
6	<i>Тема 6.</i> Осягнути зміст і сутність трактату отця Павла Флоренського «Іконостас»	6
7	<i>Тема 7.</i> Осягнути зміст і сутність трактату Вільяма Хогарта «Про красу»	6
8	<i>Тема 8.</i> Осягнути зміст і сутність трактату Фрідріха Вільгельма Йозефа Шеллінга «Філософія мистецтва»	8
	Усього	50

7. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Філософія мистецтва та дизайну» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазна-

чено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях 7.1 та 7.2.

Таблиця 7.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	8	9
2	Відвідування семінарських занять	1	8	9
3	Виконання завдання з самостійної роботи	5	8	40
4	Робота на семінарському занятті	10	8	80
5	Модульна контрольна робота	12	3	36
Максимальна кількість балів 174				

Розрахунок: $174:60=2,9$ + max 40 балів за екзамен

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда;
- *методи письмового контролю*: модульне письмове тестування.

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90–100	<i>Відмінно</i> — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82–89	<i>Дуже добре</i> — достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.

C	75–81	<i>Добре</i> — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69–74	<i>Задовільно</i> — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, але достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60–68	<i>Достатньо</i> — мінімально можливий (допустимий) рівень знань (умінь).
FХ	35–59	<i>Незадовільно з можливістю повторного складання</i> — незадовільний рівень знань (умінь) з можливістю перескладання за умов належного самостійного доопрацювання.
F	1–34	<i>Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу</i> — достатньо низький рівень знань, що вимагає повторного проходження курсу.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих тестових завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- вчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

Словесні: лекція (традиційна, проблемна, вступна, оглядова) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint — Презентація), семінарське заняття, пояснення, розповідь, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

Практичні: тести.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За мірою самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За мірою керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- опорні конспекти лекцій;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт).

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дианова В.М. Постмодернистическая философия искусства: истоки и современность. — Москва, 1999 (у репозиторії Університету Грінченка інд. код. 2308).
2. Тэн И. Философия искусства. — Москва, 1996 (у репозиторії Університету Грінченка інд. код. 2356).
3. Киященко Н. И. Эстетика — философская наука. — Москва, 2005 (у репозиторії Університету Грінченка інд. код. 1815).
4. Пронин А. М. Этика и эстетика. Конспект лекций. — Москва, 2005 (у репозиторії Університету Грінченка інд. код. 1786).

Додаткова

1. Арістотель. Поетика / Пер. з давньогрецьк. Бориса Тена; Вст. ст. і комент. Й. У. Кобова. — Київ: Мистецтво, 1967. — 136 с.
2. Асмус В. Ф. Немецкая эстетика XVIII века. — Москва: Искусство, МСМЛXII. — 312 с.
3. Банфи А. Философия искусства / Пер. с итал.; Предисл. К. М. Долгова. — Москва: Искусство, 1989. — 384 с.
4. Бердяев Н. А. Смысл творчества: Опыт оправдания человека // Бердяев Н. А. Философия свободы. Смысл творчества. — Москва: Правда, 1989. — С. 251–580.
5. Буало Н. Мистецтво поетичне / Пер. з франц. М. Т. Рильського. — Київ: Мистецтво, 1967. — 136 с.
6. Вёльфлин Г. Основные понятия истории искусств: Проблема эволюции стиля в новом искусстве. — Санкт-Петербург: Мифрил, 1994. — 428 с.
7. Вінкельман Й. Про художній ідеал прекрасного / Пер. з нім.; Упоряд., вст. ст. та прим. Ф. С. Уманцева. — Київ: Мистецтво, 1990. — 308 с.
8. Габричевский А. Г. Морфология искусства / Сост. и прим. Ф. О. Стукалова-Погодина. — Москва: Аграф, 2002. — 864 с.

9. Габричевский А. Г. Теория и история архитектуры: Избранные сочинения / Под ред. А. А. Пучкова. — Киев: Самватас, 1993. — 302 с.
10. Гадамер Г.-Г. Актуальность прекрасного / Пер. с нем.; Сост. Мары Стафеецкой. — Москва: Искусство, 1991. — 367 с.
11. Гегель Г. В. Ф. Феноменология духа / Пер. с нем. Г. Г. Шпета. — Санкт-Петербург: Наука, 1992. — 444 с.
12. Гегель Г. В. Ф. Эстетика / Пер. с нем.; Под ред. Мих. Лифшица: В 4 т. — Москва: Искусство, 1968. — Т. 1. — 312 с.; 1971. — Т. 3. — 624 с.
13. Гильдебранд А. фон. «Проблема формы в изобразительном искусстве» и собрание статей. О Гансе фон Маре / Пер. с нем.; Предисл. А. В. Васнецова. — Москва: Изд-во Московского полиграфического института, 1991. — 164 с.
14. Гольдентрихт С. С. О природе эстетического творчества. — Изд. 2-е. — Москва: Изд-во Московского университета, 1977. — 248 с.
15. Давыдов Ю. Н. Искусство и элита. — Москва: Искусство, 1966. — 344 с.
16. Зедльмайр Х. Искусство и истина: Теория и метод истории искусств / Пер. с нем. Ю. Н. Попова. — Санкт-Петербург: Аxiома, 2000. — 272 с.
17. Зедльмайр Х. Утрата середины / Пер. с нем. С. С. Ванеяна. — Москва: Прогресс-Традиция, 2008. — 640 с.
18. Зеленов Л. А. Процесс эстетического отражения. — Москва: Искусство, 1969. — 176 с.
19. Илиади А. Н. Природа художественного таланта. — Москва: Сов. писатель, 1965. — 536 с.
20. Ильин Иг. Арк. История искусства и эстетика: Избранные статьи / Сост. и общ. ред. Мих. Лифшица. — Москва: Искусство, 1983. — 288 с.
21. Имдаль М. Опыт другого видения: Статьи об искусстве X–XX веков. — Киев: Дух і Літера, 2011. — 488 с.
22. Ігнатенко М. А. Генезис сучасного художнього мислення. — Київ: Наукова думка, 1986. — 288 с.

23. Каган М. С. Морфология искусства: Историко-теоретическое исследование внутреннего строения мира искусств. — Ленинград: Искусство, 1972. — 440 с.
24. Канарский А. С. Диалектика эстетического процесса: Генезис чувственной культуры. — Киев: Вища школа, 1982. — 192 с.
25. Кандинский В. О духовном в искусстве. — Москва: Архимед, 1992. — 110 с.
26. Кант И. Критика способности суждения // Кант И. Собрание сочинений / Пер. с нем.: В 6 т. — Москва: Мысль, 1966. — Т. 5. — С. 161–527.
27. Лессінг Г.-Е. Лаокоон / Пер. з нім. Є. О. Поповича; Вст. ст. та комент. Ф. С. Уманцева. — Київ: Мистецтво, 1968. — 292 с.
28. Лосев А. Ф. Диалектика художественной формы // Лосев А. Ф. Форма. Стил. Выражение / Сост. А. А. Тахо-Годи. — Москва: Мысль, 1995. — С. 5–296.
29. Лосев А. Ф. Проблема художественного стиля. — Киев: Collegium; Киевская Академия Евробизнеса, 1994. — 286 с.
30. Лосев А. Ф. Строение художественного мироощущения // Лосев А. Ф. Форма. Стил. Выражение / Сост. А. А. Тахо-Годи. — Москва: Мысль, 1995. — С. 297–320.
31. Лотман Ю. М. Об искусстве: Структура художественного текста. Семиотика кино и проблемы киноэстетики. Статьи. Заметки. Выступления (1962–1993). — Санкт-Петербург: Искусство-СПБ, 1998. — 704 с.
32. Мардер А. П. Эстетика архитектуры: Теоретические аспекты архитектурного творчества. — Москва: Стройиздат, 1988. — 216 с.
33. Мириманов В. Б. Искусство и миф: Центральный образ картины мира. — Москва: Согласие, 1997. — 328 с.
34. Пучков А. А. Архитектуроведение и культурология: Избранные статьи. — Киев: Изд. дом А.С.С, 2005. — 680 с.
35. Флоренский П. А. Анализ пространственности и времени в художественно-изобразительных произведениях. — Москва: Прогресс, 1993. — 324 с.

36. Флоренский П. А. Иконостас // Флоренский П. А. Сочинения: В 4 т. — Москва: Мысль, 1995. — Т. 2. — С. 419–526.
37. Хогарт У. Про красу. Збірник / Пер. з англ.; Упоряд., вст. ст. і прим. Ф. С. Уманцева. — Київ: Мистецтво, 1978. — 224 с.
38. Шеллинг Ф. В. Й. Философия искусства / Пер. с нем. П. С. Попова. — Москва: Мысль, 1966. — 496 с.
39. Шестаков В. П. Эстетические категории: Опыт систематического и исторического исследования. — Москва: Искусство, 1983. — 360 с.
40. Шкепу М. А. Эстетика безобразного Карла Розенкранца. — Киев: Феникс, 2010. — 448 с.
41. Шпет Г. Г. Эстетические фрагменты // Шпет Г. Г. Сочинения. — Москва: Правда, 1989. — С. 345–472.